

Forvaltningsret, efterår 2015 (Eksamen 6/1-2016)**Vejledning for bedømmelse af opgave vedr. ytrings- og forsamlingsfrihed samt visse spørgsmål vedr. tjenestebefalinger, disciplinærfølgning m.v.****Spørgsmål:**

1. Gør rede for den retlige betydning af Grundlovens § 77 og § 79 og sammenlign med Artikel 10 hhv. Artikel 11 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (Bilag A)
2. Analyser Københavns Politis "Operationsbefaling" i lyset af din besvarelse af spørgsmål 1 (Bilag B og Bilag C)
3. Diskuter og vurder, hvorvidt forflyttelsen/udstationeringen af to politifolk (Bilag B) er lovlig og rimelig (inddrag Bilag D)

- A) Uddrag af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (art. 10 og 11)
 B) Uddrag af Dagbladet Politiken, 7. oktober 2015
 C) Uddrag af Justitsministeriets redegørelse til Folketingets Retsudvalg 2.okt. 2015 (sagsnr. 2015-100-0063, dok. 1748100)
 D) Uddrag af Tjenestemandsløven

Ad spørgsmål. 1:

Den gode besvarelse indeholder redegørelse for de fire bestemmelsers retlige substantielle kerne og for de hensyn, som begrunder eksistensen af de to grundlovsbestemmelser (Grl) hhv. de to artikler i den Europæiske menneskerettighedskonvention (EMK) og indeholder en egentlig og systematisk sammenligning mellem Grl hhv. EMK – hvor er der overensstemmelse, hvor er der afvigelser?

Grundloven §§ 77 hh. 79	EMK art. 10 hhv. 11
§ 77 om ytringsfrihed - enhver har ret til ytringsfrihed - alle typer af medier kan anvendes - meningsfrihed er underforstået - ret til at meddele (offentliggøre) sine tanker - ret til at modtage ytringer er ikke sikret - formel ytringsfrihed (ingensinde censur...) - materiel ytringsfrihed er ikke sikret ("dog under ansvar for domstolene...") - dvs. at lovgiverne gennem lovgivning kan begrænse den materielle ytringsfrihed, delvis eller i yderste fald helt; intet særligt demokratihensyn - ingen beskyttelse af domstolenes upartiskhed; de skal alene rette sig efter loven, uanset dennes indhold jfr. grl. § 64	Art. 10 om ytringsfrihed - enhver har ret til ytringsfrihed - alle typer af medier kan anvendes - meningsfrihed er eksplicit sikret - ret til at meddele oplysninger og tanker - ret til at modtage ytringer er sikret - formel ytringsfrihed (uden indblanding...) - materiel ytringsfrihed er sikret (for så vidt denne er en forudsætning for et demokratisk samfund...) - dvs. at lovgiverne gennem lovgivning alene kan angive sådanne restriktioner mv., som understøtter et demokratisk samfund - lovgivning med betingelser eller restriktioner kan bl.a. have til formål at sikre domsmagtens upartiskhed, som led i demokratisk samfund
§ 79 om forsamlingsfrihed - ret til forsamling uden forhåndsgodkendelse - ret til forsamling gælder ikke for bevæbnede og ikke, hvis den offentlige fred krænkes ved forsamling under åben himmel - politimyndigheden har ret til at overvære offentlige forsamlinger - ingen hjemmel i Grl for at sætte særlige begrænsninger for myndighedspersoners ret til at forsamle sig - foreningsfrihed er nærmere bestemt i Grl § 78. Meget vid beskyttelse uanset formål, dog ikke	Art. 11 om forsamlings- og foreningsfrihed - ret til fri deltagelse i fredelige forsamlinger - evt. begrænsninger kan alene sættes gennem lovgivning og kun til understøttelse af et demokratisk samfund - politiets beføjelser fastsættes nærmere ved lov og stadig til understøttelse af demokratiet - forsamlingsfriheden for medlemmer af de væbnede styrker, politi eller statsadministration kan begrænses ved lov - foreningsfrihed er retligt helt sidestillet med ovennævnte om forsamlingsfrihed, dvs. den ses

udøvelse af vold	som en forudsætning for demokratisk samfund
------------------	---

Den gode besvarelse konkluderer, at EMK alt i alt indeholder videregående beskyttelser af ytringsfrihed hhv. forsamlingsfrihed, end den danske grundlov. Derfor også vigtigt at vide, at EMK blev inkorporeret i dansk lovgivning i 1992, med status af lov, jfr. den retlige trinfølge. Den særligt gode besvarelse problematiserer dette: Befinder EMK sig reelt et sted mellem lov og Grl ?? Evt. inddragelse af eksempler kan være led i den særligt gode besvarelse, f.eks. den danske diskussion om evt. forbud mod voldelige ytringer til forskel fra faktisk voldsudøvelse...

Ad. spørgsmål 2:

Den gode besvarelse demonstrerer sikker evne til at afkode de retlige problemstillinger/ spørgsmål i den såkaldte Tibet-sag i sammenhæng med kinesisk statsbesøg i Danmark. Med baggrund i bilagene B og C drejer det sig om følgende retlige emner:

- a) Lovligheden af Københavns Politis såkaldte operationsbefaling
- b) Om der er blevet videregivet urigtige oplysninger i landsretten –
- c) og følgelig om Folketingets Retsudvalg er blevet vildledt
- d) Endelig hvorvidt disciplinærfølgningen af to politifolk er lovlig hhv. rimelig (dette drøftes særskilt i besvarelsen af spørgsmål 3).

Ad a:

Operationsbefalingen er i klar modstrid med Grl. §§ 77 og 79. Der er ingen hjemmel for en sådan generel forudgående tjenestebefaling til politiet. Der er heller ingen hjemmel for ad hoc indgriben mod den faktiske forsamling (demonstration), endsige mod "objekter" (f.eks. Tibet-flag). Hverken den offentlige orden eller rigets sikkerhed e.l. er truet på nogen måde. EMK giver langt mindre hjemmel til en sådan indgriben.

Ad b:

Det er åbenbart, at der ifølge det oplyste er tale om falsk vidneforklaring i retten (strafbart).

Ad c:

Det tyder på, at FT-Retsudvalget i første omgang har modtaget urigtige oplysninger, idet justitsministeren finder det vigtigt, at Retsudvalget bliver gjort bekendt med den skriftlige operationsbefaling, straks denne fremkommer fra Rigspolitiet (jfr. datering af ministerens redegørelse).

Ad. Spørgsmål 3: (samme som pkt. d ovenfor, i spm. 2)

Lovligheden af den foretagne forflyttelse af de to (politikommissær hhv. vicepolitiinspektør) synes efter det oplyste meget tvivlsom, idet:

- tjenestemandens lovens § 24, sidste punktum, bestemmer, at noget sådant aldrig kan ske uden efter afholdt tjenstligt forhør. Dette ses ikke at have fundet sted.
- at samme bestemmelse dog giver en sådan sanktionsmulighed, forudsat at "forholdet er fastslået ved dom". Dette synes på det foreliggende oplysningsgrundlag ikke at være sket.

Rimeligheden kan diskuteres. På den ene side synes det klart, at de to politifolk (ledere på mellemniveau) har afgivet falsk forklaring i Landsretten, da det må anses for givet, at de - som mellemledere - havde kendskab til operationsbefalingen og skulle medvirke til at føre denne ud i livet. Falsk forklaring er en meget alvorlig handling (strafbar). På den anden side må motivet til deres forklaring granskes nærmere. Har de – som mellemledere - i virkeligheden blot tilstræbt at være loyale mod deres overordnede (Københavns politis ledelse) og vægtet loyalitetsforpligtelsen højere end pligten til at tale sandt? De kan have følt sig sat i et voldsomt dilemma. En formildende omstændighed!?

Overordnet om Vurdering:

Den gode besvarelse, toppræstationen, indeholder en udtømmende og nuanceret redegørelse for retlige begreber/principper og for retsvirkninger knyttet til dem – og demonstrerer evne til sammenligning, overblik og konklusion (spørgsmål 1). Sværhedsgraden af spørgsmål 1 er betydelig, hvilket må forudsættes som et generelt udgangspunkt for bedømmelse af besvarelser.

I besvarelsen af spørgsmål 2 er det afgørende, at besvarelsen demonstrerer konkret forståelse for de retlige fejl og mangler, som knytter sig til den omtalte "operationsbefaling", og at progressionen fra besvarelsen af spørgsmål 1 udnyttes. Herudover er det centralt, at der fokuseres på justitsministerens grundlag for at informere Folketinget.

I besvarelsen af spørgsmål 3 er det centralt for en god besvarelse, at de angivelige usikkerheder giver anledning til en nuanceret diskussion og vurdering.

Besvarelser under middel vil enten mangle en drøftelse af væsentlige retlige problemer eller mangle tilstrækkelig dybde/nuancering i behandlingen af de enkelte problemer. Ligeledes vil en sådan besvarelse typisk kunne lide af mangelfuld inddragelse af bilag.

Den uacceptable besvarelse (alle spørgsmål) vil være karakteriseret af graverende fejl og mangler – og typisk savne argumentation og retlig viden/metodik. Måske ingen eller forfejlet bilagsinddragelse.

Niels Refslund